

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja LŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvoj čitateľskej gramotnosti na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry

podpis štatutárneho zástupcu

Vzdelávací program kontinuálneho vzdelávania

Rozvoj čitateľskej gramotnosti na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu

Čitateľská gramotnosť je podľa **Štátneho vzdelávacieho programu** súčasťou sociálne komunikačnej kompetencie žiaka a je jednou z priorit vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Východiskom vzdelávacieho programu je obsahový a výkonový štandard predmetu SJL pre 5. a 6. ročník ZŠ (ŠVP, ISCED 2) a 1. a 2. ročník stredných škôl (ŠVP, ISCED 3), ktorý by mal učiteľ správne aplikovať v príprave a riadení vyučovania SJL. Keďže ide o nové podmienky dané obsahovou reformou, ponúkame učiteľom možnosť využiť v príprave na realizáciu týchto zmien absolvovanie vzdelávacieho programu. Podnetom na vytvorenie vzdelávacieho programu boli závery a odporúčania medzinárodných a národných výskumov úrovne čitateľskej gramotnosti u žiakov v SR. Podľa výsledkov **medzinárodného merania** PISA 2003 a 2006 je úroveň čitateľskej gramotnosti u 15-ročných žiakov SR pod priemerom krajín OECD. Jedným z odporúčaní je využiť zistené výsledky ako podnety na zlepšenie kvality prípravy učiteľov a vzdelávania žiakov (*PISA 2006. Slovensko. Národná správa, ŠPÚ, 2007*).

V národnom testovaní v roku 2008 dosiahli žiaci 9. ročníka v čitateľskej gramotnosti 52% úspešnosť. V záveroch správy sa uvádza, že je žiaduce do vyučovacieho procesu okrem práce s textami v učebniciach zaraďovať i prácu s rôznymi súvislými i nesúvislými textami, zadávať žiakom viac tvorivých a problémových úloh – úloh s vyšším stupňom kognitívnej náročnosti, zaraďovať úlohy zamerané na čitateľské a analytické zručnosti žiakov - čo vyplýva z textu, aký motív spracoval autor, pochopenie hlavnej myšlienky, synonymické vyjadrenie informácie, jazykové štýly a pod (*Testovanie 9 – 2008, www.nucem.sk*).

Štátna školská inšpekcia zistila a konštatovala tieto nedostatky v rozvoji čitateľskej gramotnosti žiakov: nedostatočné využívanie progresívnych foriem práce s literárnym textom, sporadické uplatňovanie spätnej väzby s vyjadrením pokroku, nevhodné priestorové podmienky knižníc pre rozvíjanie ČG, nedostatočné využívanie didaktických a technických prostriedkov na vyučovaní SJL, absencia vzdelávania učiteľov v oblasti ČG. Odporúča venovať pozornosť vzdelávaniu všetkých učiteľov (nielen SJL) v oblasti rozvoja čitateľskej gramotnosti (*Správa o stave rozvíjania čitateľskej gramotnosti v predmete slovenský jazyk a literatúra na 2. stupni v základných školách v SR v školskom roku 2007/2008, www.ssiba.sk*)

Druh kontinuálneho vzdelávania

aktualizačné

Forma kontinuálneho vzdelávania

kombinovaná:

- prezenčná,
- dištančná, prostredníctvom elektronickej korešpondencie

Ciele vzdelávacieho programu

Hlavný cieľ:

Získať kompetencie potrebné na riadenie vyučovacieho procesu, v ktorom sa má rozvíjať čitateľská gramotnosť žiakov podľa požiadaviek nového vzdelávacieho štandardu.

Špecifické ciele:

- Vedieť aplikovať požiadavky vzdelávacieho štandardu na čítanie s porozumením v plánovaní učiva a učebných cieľov tematického celku a vyučovacej hodiny.
- Vedieť tvoriť úlohy na podporu porozumenia umeleckého a vecného textu.

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

- Vedieť plánovať vhodné stratégie a metódy rozvoja čítania s porozumením podľa princípov metakognície.
- Vedieť plánovať spôsoby hodnotenia úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením.
- Vedieť vyhodnotiť realizáciu plánovaných postupov učiteľa vo výchovno-vzdelávacom procese.

Obsah vzdelávacieho programu

Požiadavky na čitateľskú gramotnosť v Štátnom vzdelávacom programe

- Modely gramotnosti. Funkčná gramotnosť. Ciele a výsledky výskumu čitateľskej gramotnosti PISA
- Čitateľská gramotnosť v obsahovom a výkonovom štandarde predmetu SJL:
- štruktúra kompetencie čítanie s porozumením,
- integrácia spôsobilostí: čítanie s porozumením, hovorenie a písanie
- Postupy v plánovaní rozvoja čítania s porozumením v školskom vzdelávacom programe a vo vyučovacom procese
- Formulácia cieľov tematického celku a vyučovacej hodiny v súlade so vzdelávacím štandardom

Forma: prezenčná

Časový rozsah: 8 hodín

Činnosti žiaka v čítaní s porozumením súvislých a nesúvislých textov

- Typy súvislých a nesúvislých textov
- Požiadavky na tvorbu úloh v učení sa žiaka
- Tvorba úloh na čítanie s porozumením v súlade s cieľmi (súvislé texty)
- Tvorba úloh na čítanie s porozumením v súlade s cieľmi (nesúvislé texty)
- Formulácia *kritérií úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením*

Forma: prezenčná

Časový rozsah: 20 hodín

Spôsoby rozvoja čítania s porozumením podľa princípov metakognície

- Charakteristika metakognície a jej využitie v rozvoji čitateľskej gramotnosti
- Etapy práce s textom podľa princípov metakognície
- Stratégie a metódy práce s textom na rozvoj metakognície
- Analýza metód v *modelovom návrhu vyučovacieho bloku*

Forma: prezenčná, dištančná

Časový rozsah: 2 + 2 hodiny

Spôsoby hodnotenia úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením

- *Prostriedky na zisťovanie úspešnosti žiaka v čítaní s porozumením*
- *písomné formy zisťovania porozumenia textu*
- *Požiadavky na spätnú väzbu učiteľa žiakovi*
- *Prostriedky na sebahodnotenie žiakov*
- *Analýza rôznych foriem preukázateľných výstupov práce s textom*

Spôsoby autoevalvácie učiteľa v rozvoji čitateľskej gramotnosti

- *Postupy analýzy realizovaného vyučovania*
- *Postupy vyvedenia korekcií na zlepšenie procesov a výsledkov učenia sa žiakov*

Forma: prezenčná

Časový rozsah: 8 hodín

ITMS kód Projektu: 26140230002

ITMS kód Projektu: 26120130002

Rozsah vzdelávacieho programu

40 hodín (38 hodín prezenčne, 2 hodiny dištančne)

Trvanie vzdelávacieho programu: 6 mesiacov

Cieľová skupina

Kategória: učiteľ

Podkategória:

- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy) s aprobáciou SJL,
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy) s aprobáciou SJL.

Kariérové: bez obmedzenia.

Podmienky pre zaradenie uchádzačov

Spôsob prihlasovania: písomná prihláška, súhlas dotknutej osoby.

Preukázanie príslušnosti k cieľovej skupine: súhlas riaditeľa vyjadrený podpisom. Ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí prihlášku, predkladá uchádzač spolu s prihláškou dokumenty, ktoré umožnia overenie príslušnosti k cieľovej skupine. Oprávnenosť zaradenia posúdi poskytovateľ vzdelávania.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu

Vzdelávací program bude ukončený záverečnou prezentáciou a pohovorom pred trojčlennou skúšobnou komisiou.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu

- absolvovanie minimálne 27 prezenčných hodín vzdelávacieho programu;
- splnenie všetkých úloh z dištančnej formy vzdelávania;
- úspešné vykonanie záverečnej prezentácie a pohovoru pred komisiou.

Obsah prezentácie:

- návrh vyučovacieho bloku v jazykovej alebo v literárnej zložke so zameraním na čítanie s porozumením, spracovaný v štruktúre: tematický celok, učivo, učebné ciele, učebné zdroje, spôsoby učenia sa, scenár vyučovacieho bloku – činnosti a úlohy pre žiakov, kritériá úspešnosti žiaka;
- hodnotenie zrealizovaného návrhu vyučovacieho bloku spracované v štruktúre: hodnotenie úspešnosti žiakov v čítaní s porozumením podľa preukázateľných výstupov, výsledky spracovanej reflexie žiakov na vyučovací blok, potrebné korekcie návrhu po jeho realizácii.

Pedagogickí zamestnanci, ktorí ukončujú vzdelávanie podľa § 35 ods. 6 Zákona č.317/2009 Z.z. (overenie profesijných kompetencií získaných výkonom pedagogickej a odbornej činnosti alebo sebavzdelávaním) musia **úspešne vykonať záverečnú prezentáciu a pohovor pred komisiou.**

Personálne zabezpečenie

Požiadavky na lektorov: učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie, vysokoškolský učiteľ, učiteľ s 1. atestáciou – predmet SJL, učiteľ s II. atestáciou-

Garant vzdelávacieho programu:

Učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s 2. atestáciou.

Finančné, materiálne, technické a informačné zabezpečenie

Finančné zdroje:

prostriedky z projektu ESF: Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov, cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

Materiálne zdroje:

učebné zdroje – študijné texty, pracovné listy poskytnuté bezplatne;
vybavenie vzdelávacej miestnosti – dataprojektor, notebook, flipchartové bloky;

Technické a informačné zabezpečenie:

PC a pripojenie na internet pre lektora.

Návrh počtu kreditov

Počet kreditov **11**.

Za absolvovanie aktualizačného vzdelávania v rozsahu 40 hodín získa absolvent 8 kreditov a 3 kredity za ukončenie vzdelávania záverečnou prezentáciou a pohovorom pred komisiou.